

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
1.2 Facultatea	BIOLOGIE
1.3 Departamentul	ANATOMIE, FIZIOLOGIE ANIMALĂ ȘI BIOFIZICĂ
1.4 Domeniul de studii	BIOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii - Calificarea	BIOLOGIE –LICENȚIAT ÎN BIOLOGIE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		ANTROPOLOGIE				COD: Bio-025	
2.2 Titularul activităților de curs				Lect. Dr. PETRESCU LIVIA			
2.3 Titularul activităților de laborator/ seminar				Lect. Dr. PETRESCU LIVIA			
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	V	2.7 Regimul disciplinei	DOB
2.8 Tipul disciplinei:							DS

Tipul evaluării:	Regimul disciplinei:	Tipul disciplinei:
E – Examen	DO - disciplină obligatorie	DF – disciplină fundamentală
C - Colocviu	DF - disciplină facultativă	DS - disciplină de specializare
V - Verificare	Dop - disciplina opțională	DC - disciplină complementară
		SP - stagiul de practică

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					5
Pregătire seminarii/ laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					5
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	44				
3.8 Total ore pe semestru	100				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 De curriculum	Anatomia și igiena omului, Anatomie comparată a vertebratelor
4.2 De competențe	Cunoștințe de anatomie umană și comparată

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului	Suport logistic: proiector multimedia și suport video
5.2. De desfășurare a laboratorului/seminarului	Suport logistic: proiector multimedia, suport video, conexiune la internet Participarea la minim 80% din lucrările de laborator Termenul predării temelor de laborator este stabilit de titular de comun acord cu studenții. Nu se vor accepta cererile de amânare a acestora pe motive altfel decât obiectiv întemeiate.

6. Competențele specifice acumulate	
6.1. Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea și înțelegerea teoriilor științifice cu privire la originea speciei <i>Homo sapiens sapiens</i> • Cunoașterea și înțelegerea factorilor de mediu, climatici, orogenetici și culturali cu impact major asupra evoluției Hominidelor • Abilitatea de a identifica corect punctele reper în antropometrie și somatometrie, precum și calculul indicilor asociați • Dezvoltarea abilităților intuitive de a corela parametrii antropometrici cu tipurile constituționale • Abilitatea de a identifica diversele biotipuri.
6.2. Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea noțiunilor teoretice în rezolvarea problemelor practice din domeniul antropologiei • Dezvoltarea capacităților de a utiliza informația primită în cadrul altor discipline • Utilizarea terminologiei antropologice în contexte noi • Dezvoltarea abilităților de comunicare scrisă și verbală • Capacitate de integrare în echipe multidisciplinare • Capacitatea de a participa la proiecte având caracter științific aplicând noțiunile învățate • Responsabilitate, capacitate de încadrare în termene, răspundere personală • Respectarea principiilor de etică profesională

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea și înțelegerea originii și evoluției speciei umane și principiile generale care le guvernează.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Asimilarea cunoștințelor de baza privitoare la originea și evoluția reprezentanților familiei <i>Hominidae</i> • Înțelegerea conceptului de cultură ca strategie de supraviețuire • Explicarea teoriilor științifice cu privire la originea speciei <i>Homo sapiens sapiens</i> • Înțelegerea variabilității umane și a perspectivelor istorice ale acesteia: evoluție, adaptare, adaptabilitate • Dobândirea abilităților de utilizarea a instrumentelor specifice antropologiei biologice

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Nr. Ore/Observații
1. Introducere în antropologie. Obiectul antropologiei. Locul antropologiei în cadrul științelor biologice Locul antropologiei biologice în cadrul științelor umaniste	Expunere, Conversație euristică, Problematizare	2 h
2. Dezvoltarea filogenetică a omului. 2.1. Scurtă prezentare a cadrului geologic și paleogeografic de apariție a hominoideelor (metode de datare, scara geologică, modificări climatice apărute pe parcursul Cenozoicului) 2.2. Apariția și evoluția suprafamiliei Hominoidea (fosile în contextul geologic)	Expunere, Conversație euristică, Problematizare	2 h
3. Dezvoltarea filogenetică a omului. 3.1. Evoluția stațiunii bipede și semnificația evolutivă (modificări morfo-anatomice la nivelul scheletului cranian și postcranian) 3.2. Dezvoltarea encefalului și creșterea complexității sale (modificări morfo-anatomice la nivelul encefalic și metode de determinare a acestora la nivelul materialului fosil)	Expunere, Conversație euristică, Problematizare	2 h
4. Paleoantropologie 4.1. Subfamilia Australopithecinae, genul <i>Australopithecus</i> și genul <i>Paranthropus</i> . Distribuție geografică, cronologie, caracteristici morfologice, paleoecologie, elemente de antropologie culturală (cultura osteodontokeratică) 4.2. Primii reprezentanți ai genului <i>Homo</i> : <i>Homo habilis</i> , <i>Homo rudolfensis</i> , <i>Homo ergaster/erectus</i> . Distribuție geografică, cronologie, caracteristici morfologice, paleoecologie, elemente de antropologie culturală (tehnici de prelucrare a materialului litic: Achelean și Mousterian)	Expunere, Conversație euristică, Problematizare	5 h

5. Paleoantropologie 5.1. <i>Homo sapiens</i> arhaic: <i>H. sapiens heidelbergensis</i> , <i>H. sapiens neanderthalensis</i> . Distribuție geografică, cronologie, caracteristici morfologice, paleoecologie, elemente de antropologie culturală (tehnici de prelucrare a materialului litic Levallois) 5.2. <i>Homo sapiens</i> modern: <i>Homo sapiens de Cro-Magnon</i> , <i>Homo sapiens sapiens</i> . Distribuție geografică, cronologie, caracteristici morfologice, paleoecologie, elemente de antropologie culturală (arta parietală, simbolismul, gândirea abstractă) 5.3. Teorii privind apariția lui <i>Homo sapiens sapiens</i> . Teoria uniregională și teoria multiregională.	Expunere, Conversație euristică, Problematizare	5 h
6. Elemente de anatomie comparată ale primatelor actuale	Expunere, Conversație euristică, Problematizare	4 h
7. Elemente de tipologie constituțională. Factori determinanți ai tipului constituțional (factori genetici, endocrini și factori constituționali)	Expunere, Conversație euristică, Problematizare	2 h
8. Ontogeneza umană. 8.1. Biologia vârstelor. Viața intrauterină, copilăria, pubertatea, vârsta adultă, maturitatea și senșența.	Expunere, Conversație euristică, Problematizare	2 h
9. Ontogeneza umană. 9.1. Aspecte antropologice ale creșterii și dezvoltării umane. 9.2. Momente critice în ontogeneza umană	Expunere, Conversație euristică, Problematizare	2 h
10. Omul și mediul său de viață. Importanța factorilor mezologici	Expunere, Conversație euristică, Problematizare	2 h
Bibliografie 1. (2011). Evolution: The Human Story , DK Publishing, ISBN: 978-0756686734 2. Ember, C., R., Melvin Ember, M., Peter N. Peregrine, P., N., (2014). Anthropology , Pearson, 14-th Edition, ISBN: 978-0205957187 3. Gebo, D., (2014). Primate Comparative Anatomy , Johns Hopkins University Press; 1 edition, ISBN: 978-1421414898 4. Herrera, R., J., Garcia-Bertrand, R., (2018). Ancestral DNA, Human Origins, and Migrations , Academic Press; 1 edition, ISBN: 978-0128041246 5. Ifrim M., and all, (2015). Tratat de antropologie medicală, morfo-funcțională, motrică, culturală și metapsihologică , Editura ASM, Editura Vremea, Bucuresti, ISBN: 978-973-645-696-1 6. Jues, J., (2003). Caracterologia . Cele zece sisteme de baza, Ed. Teora, Bucuresti 7. Jurmain, R. Nelson, H., (2013-2014). Introduction to Physical Anthropology , WADSWORTH CENAGE Learning, ISBN: 978-1-285-06197-9 8. Miller, J.B., et al, (2006). Noua revoluție a glucozei , Ed Curtea Veche, Bucuresti 9. Stanford, C., Allen, J., Anton, S., (2013). Biological Anthropology. A Natural History of Humankind , Pearson, Prentice Hall, ISBN 978-0-205-15068-7		
8.2 Laborator / Seminar	Metode de predare	Nr. Ore/Observații
1. Metode de cercetare în antropologie. Instrumentarul antropologic. Instrumente folosite în osteologie. Instrumente folosite în analiza antropologică a omului viu. Exemple de măsurători.	Demonstrare, Dezbatere, Problematizare	2h
2. Statistica, instrument în studiul antropologic.	Exercițiu, Studiu de caz	2h
3. Osteometrie Repere antropologice pe craniu. Repere antropologice la nivelul scheletului postcranian. Măsurători la nivel scheletal. Calculul indicilor antropometrici. Analiza statistică a rezultatelor examenului osteometric și interpretarea lor	Lucrare experimentală de grup (2-3 studenți), Descoperire, Algoritmizare	4 h
4. Somatometrie Repere antropometrice la nivel cefalic. Măsurători corporale. Sistematizarea datelor experimentale (somatograme, morfograme)	Lucrare experimentală de grup (2-3 studenți), Descoperire, Algoritmizare	4h
5. Antropologie forensică Determinarea sexului. Determinarea vârstei la deces. Stabilirea apartenenței populaționale. Amprente papilare. Reconstrucție facială.	Lucrare experimentală de grup (2-3 studenți), Descoperire, Algoritmizare	4h
6. Variabilitatea umană și adaptarea la mediu 5.1 Rasa: Un concept discreditat în biologie. Rasele nu sunt biologice distincte; Markeri genetici și corelația cu fenotipul; Explicarea culorii pielii. 5.2 Adaptare umană. Gene și boli; Caracteristici faciale; Dimensiune și constituție corporală; Toleranța la lactoză	Prelegere participativă, Descoperire, Algoritmizare	2h

7. Elemente de paleoantropologie 7.1 Oamenii cavelor - Originea și evoluția omului. 7.2 Paleopatologie	Film documentar, Dezbatere.	4h
	Examinare macroscopică și microscopică piese osoase	
8. Elemente de antropologie medicală Indexul de masă corporală. Estimarea compoziției corporale și a gradului de hidratare. Calculul bioimpedanței electrice.	Lucrare experimentală de grup (2-3 studenți), Descoperire, Algoritmizare	4h
9. Colocviu de laborator	Verificarea cunoștințelor	2h
Bibliografie: <ol style="list-style-type: none"> 1. Buyers, R., N., (2016). Forensic Anthropology Laboratory Manual, Routledge, 4th Edition, ISBN: 1138357073 2. Kottak, C., (2012). Anthropology: Appreciating Human Diversity, McGraw-Hill Education, 15th Edition, ISBN: 978-0078035012 3. Phulari, B., (2013). Atlas on Cephalometric Landmarks, 1st Edition, ISBN: 978-9350903247 4. Preedy, V., R., (2012). Handbook of Anthropometry. Physical Measures of Human Form in Health and Disease, Springer-Verlag New York, ISBN: 978-1-4419-1787-4 5. Zelditch, M., L., and all, (2012)., Geometric Morphometrics for Biologists, Academic Press, second edition, ISBN: 978-0-12-386903-6 		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

<ul style="list-style-type: none"> • Cursul are un conținut similar cursurilor din alte universități europene și din SUA și ține cont de nivelul de pregătire a studenților • Cursul este fundamental pentru dezvoltarea competențelor de lucru ca viitori profesori în învățământul preuniversitar, în diferite laboratoare medicale, institute de cercetare
---

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea conținutului informațional Capacitatea de a utiliza informația într-un context nou	Verificare scrisă	60%
10.5 Laborator / Seminar	Verificare teme și analiza activității practice	Verificare formativă	20%
	Colocviu de laborator	Verificare scrisă	20%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea a 50% din informația conținută în curs • Cunoașterea a 50% din informația de la laborator 			

Data completării

10.03.2024

Semnătura titularului de curs

Lect. Dr. Livia PETRESCU

Semnătura titularului de laborator/seminar

Lect. Dr. Livia PETRESCU

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

Prof. Dr. Violeta RISTOIU